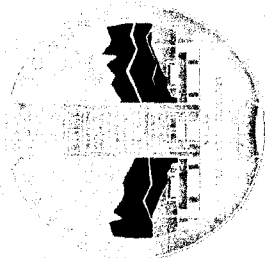

Маманбаев, Аманжол

Әл-Фараби ағылдағы Қазақ ұлттық университеті

Казахский национальный университет имени аль-Фараби

Al-Farabi Kazakh National University

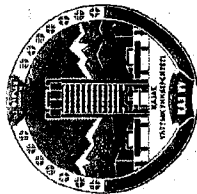

ФИЛОЛОГИЯ МЕН ШЕТ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ
ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ:
ТЕОРИЯ ЖӘНЕ ПРАКТИКА

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ФИЛОЛОГИИ И МЕТОДИКИ
ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

TOPICAL ISSUES OF PHILOLOGY AND METHODS
OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING:
THEORY AND PRACTICE

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Казахский национальный университет имени аль-Фараби
Al-Farabi Kazakh National University

«ФИЛОЛОГИЯ МЕН ШЕТ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ: ТЕОРИЯ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
1 - ШІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫ
МАТЕРИАЛДАРЫ ЖИНАҒЫ
30 қаңтар 2015

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
1-ой МЕЖДУНАРОДНОЙ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ «АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ФИЛОЛОГИИ
И МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА»
30 января 2015

MATERIALS
OF THE 1st INTERNATIONAL TEACHING - METHODOICAL
CONFERENCE «TOPICAL ISSUES OF PHILOLOGY
AND METHODS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING:
THEORY AND PRACTICE»
30 January, 2015

Алматы, 2015

STUDY COURSE AIMED AT ACQUIRING THE SKILLS OF SCIENTIFIC WRITING

Махметова Д.М., Луговская Е.И.
Казакстан, Алматы, КазНУ имени аль-Фараби

The given article discusses the study course developed for the master students of the Faculty of Chemistry and Chemical Engineering. This course is aimed at developing the skills of writing scientific articles through a certain set of translation exercises. The main purpose of these exercises is to make a student's writing scientific speech similar to the writing speech of an English scientist. The main accent was made on the translation from Russian into English.
Key words: study course, translation, scientific writing

В статье рассматривается учебный курс, разработанный для магистрантов факультета «Химия и Химической Технологии». Основная цель данного курса – развитие навыков научного письма, посредством выполнения определенного ряда переводческих упражнений. Цель каждого упражнения – приблизить письменную научную речь студента к письменной речи английского ученого. Основной акцент был сделан на перевод с русского языка на английский язык.
Ключевые слова: учебный курс, перевод, научное письмо

Бұл мақалада Химия және Химиялық Технология факультетіндегі магистранттар үшін ұсынылған оқыту жүйесі туралы түсініктер көрсетілген. Оқыту жүйесінің негізгі мақсаты ол әр түрлі аударма жаттығулар көмегімен ғылыми жазуы дағдыларын дамуы. Әр түрлі жаттығудың ерекшеліктері талқыланды. Студенттерге бірнеше пәлпаттар қойылды. Олардың арасында ең негізгі болып келеті дағды шығарылды. Студенттерге өзіндік ғылыми жазбаларына тілін ғылыми ағымдардың жазбаларына тәлім беруге керек. Орыс тілден ағылшын тіліне аудармалар өте қызық болғандықтан, оларға ерекше назар салынды.
Түпін сөздер: оқыту жүйесі, аударма, ғылыми жазуы

What is a professional skill? It is an ability to do a certain type of actions aimed at achieving a required result which will be used then in a certain life sphere. But how can a person acquire these professional skills? It is an interesting question. To become a professionally-skilled specialist a man should acquire special qualification which will allow him/her to use the skills acquired by him/her in a right way. These skills are acquired through the educational process aimed at teaching a man to implement the knowledge gained by him/her during studies' years into a practical activity. The educational process is known to consist of two parts: theoretical and practical. The latter is of a great significance, because only that person will be considered high-qualified who will successfully use practical knowledge acquired by him/her in their future work. So the main goal of a teacher or a lecturer at university is to combine theoretical knowledge with practical experience. That's why many current study programs are oriented in developing a student's ability to find a practical application of the knowledge given to him/her by a teacher. These programs try to unite practice and theory showing that one is connected with the other. For example, a young researcher who works on a new invention must rely on some well-known theory. When lecturers develop a study

қатары. Әдетте міндеттілік, мәтін құраушы ролі жоғары. Едетте бір ісқағаздың немесе құжатты бастап немесе аяқтап бір-бірімен тығыз қарым-қатынас болды. Бірліктердің біріге түсуінен тілдің қарым-қатынас жасаушы қызметінің күшінде арта түспек. Грамматикада ең күрделі тілдік бірліктердің бірі ретінде сөйлем танылады. Адам қарым-қатынас жасауда ерекшеліктеріне байланысты сөйлемдердің құрылуы да әрқалай болып келеді. Заң және дипломатия жанрларында (заң, жарғы, ереже, нұсқау, т.б.) көбіне күрделі ой желісін үзіп алмай әрі ақпаратты нақты да түсінікті етіп жеткізу үшін құрмалас сөйлемдер арқылы жасалады. Ал іс қағаздары көбіне жай сөйлемдерден құрылатынын байқауға болады. Олардың құжат тіліндегі сөйлемнің бөлінбейтін, белгілі бір жағдайда айтылатын дайын белгісі екендігі келіп шығады, іс қағаздарында жай сөйлемдердің құрылымдық, мәтін құраушы ролі жоғары. Іс қағаздар стилінің синтаксистік зерттеумен айналысқан Б.Ж. Әбілмәжінова былай дейді: «Жай сөйлем түрлерінің құрмалас сөйлемдерге қарағанда жиі қолданылуы, іс қағаздары мәтіндерінің қалың көпшілікке түсінікті болып келуі, қабылдауға ыңғайлы болуы – оның тілінің қарапайымдылығын талап етеді. Жай сөйлем түрлерінің өзі іс қағаздар стилінде жанр ерекшеліктеріне сәйкес қабылданады. Іс қағаздар тілінде хабарлы сөйлемдер ерекше қызмет атқарады» [3, 34 б.].

Адам санасында белгілі бір жағдайға байланысты жеке сөздің, не сөз тіркесінің оңай жағдалатынын түсінікті. Сөз тіркесі клишелерінің ресми іскери тілде көп кездесетіндігі – мұның айтағы. Әйтсе де жоғары жиілікте қолданыла келе, тұтас сөйлемдердің дайын күйінде ойда жағталып, бірден тілімізге оралатын кездері де болады. Демек іскери мәтін клишеленген тіркестер негізінде ғана емес, клишеленген сөйлемдер негізінде де кездеседі. Сөйлем клишелері іскери клишелердің тобын құрайды. Мысалы: *Келіхатқа менің қатысуым кезінде қол қойылды. Келіхат (қолхат) үш дана етіп жасалады. Бір данасы номиналдық кезеңде сақталады. Мерзімінде қайтаруға міндеттенемін. Мен үшін қол қоюға өкілетті етемін. Мен үшін қол қою құқығын беремін. Көшірме дәл. Бекітемін. Бұйырамын. Қарсы емесмін. Қолдаймын. Орындауға жіберілісін т.б.*

Олай болатын болса жоғары аталған ресми-іскери сөз тіркесі және сөйлем клишелерін толық жинастырып, жүйелеп, тіл үйренушіге оның ішінде қазақ ресми тілін үйренушіге дайын күйінде ұсынып, тілдік санасына дайын күйінде сіңірілсе, тілді оқыту үдерісін жеделдетіп, тиімділігі артары сөзсіз деп білеміз.

Әдебиеттер:

- 1 Васильева Н.С. Языковые клише и проблемы их лексикографирования (на материале русского и английского языков): автореф. дис... канд. фил. наук. – Л., 1983. – 16 с.
- 2 Пермяков Г.Л. «От разговорки до сказки» (Заметки по общей теории клише). – М., 1970.
- 3 Әбілмәжінова Б.Ж. Іс қағаздар стилінің синтаксистік. канд. дисс. – Астана, 2002. – 139 б.

...type they try to implement only those theoretical concepts due to which students will get insight into the practical role of the discipline studied by them in their future work.

The given article discusses one of the most important life skills of English language. It is a writing skill, namely, scientific writing. Nowadays, all science is international, because all important scientific innovations are made by the group of the researchers from different countries so these people need one language which could provide the most successful cooperation and the rapid achievement of the expected research results. English language has acquired the status of an international language. It is a language of science and technology; it is one of the working languages of the UN. Many international scientific journals are published in English; all scientific conferences are held in English too. Thus, such discipline as English is becoming more and more important for educational process of any level. The exchange of scientific knowledge is known to be carried out through scientific articles and letters. The scientific article is a piece of writing that contains information of a research character. It describes experimental techniques and equipment for obtaining research results, background of the problem being studied in the article, conclusions which researchers come to at the end of their study. To render all this information scientists use various language means. They select them based on their visual associations, for example: wrinkled flame - сморщенное пламя which means the flame which reduces, or graphite rose - графитовая роза, which means the particle that reminds the rose by its appearance. Such kind of things can be problem for the target audience especially if a person is not an English speaker. English language, as a distinct of Russian, is a polysemantic language. Also it is a language which creates authors' occasional words. These are words with a contextual meaning. The vivid example of such kind of word is a word «wrinkling». The direct translation of this word is сморщенный. But for the Russian speaker the word combination «сморщенное пламя» may be not understandable. As this word combination was created based on the experimental observations of the author of the article. This scientist decided to name this flame like that because it reminded him the process of skin aging. The word «wrinkling» is an occasional word; it is a word with an additional meaning «reducing» which is valid only in the combination with the English word «flame». It is one of the problems of English scientific style. The second problem is that one Russian word can have more than two translation equivalents in English. As experience shows in such cases many specialists of non-linguistic specialties prefer to use computer translation programs like Google translator, Prompt. These programs can't guarantee you good results. They do only machine translation. They use the first word without thinking if this word suitable for the given context or not. The advantage of these computer programs is that they can provide a customer with a rapid result. For instance, many computer programs translate the Russian word combination «выделение энергии» as «energy isolation» while according to the rules of English scientific style it should be translated as «energy release». These programs are used not only by the specialists of non-linguistic

professionals but also teachers and translators. They use it, as it has been said before, for facilitating translation work. That's why it is necessary to develop such courses on Practical translation and English that would teach a person of a non-linguistic profession how to cope with translation problems. For example, earlier many scientists used the English word «to receive» as a translation equivalent for the Russian word «принять» [1, 136]. It was a huge mistake because the word «to receive» is used in the contexts concerning money, educational degree, newspapers, and letters. When it is said about results or substances it is necessary to use the English word «to obtain». There is an example of other mistake which is often met in the article of non-English speakers. It is connected with the passive voice. Let's consider this Russian sentence:

Было доказано, что эту величину не взаимодействующим друг с другом.

Below we have given two variants of the translation of this sentence.

Variant 1: It was proven that these substances don't interact with each other.

Variant 2: These substances were proven not to interact with each other.

The first variant is done by Google translator. It is a wrong variant. The second variant is done by the translator which is right. The rightness of the second variant is explained by the fact that English is a compressed language; it is a language of compressed phrases and sentences, while Russian is an extended language which likes using long sentences. Unfortunately not all modern manuals and textbooks on English and Practice of translation contain this information. Also not all syllabuses on Practice of translation and Scientific Language include such linguistic phenomena, especially it concerns the courses elaborated for the students of non-linguistic professions. The knowledge of these linguistic phenomena is very important for them. It is closely connected with their future activity, namely the writing of scientific articles.

We have developed the special linguistic course aimed at improving the professional skills of scientific writing. We developed this course based on practical translation experience and the theory of scientific-technical translation. But for our course we used only those linguistic phenomena which were fixed by us in the modern scientific articles. For example, our course considers scientific lexical collocations, participle constructions, attributive chains, attributive chains with a hyphen and etc. We have made an accent on the practical side. This course was initially developed for the lecturers of the faculty of Chemistry and Chemical Engineering who deliver lectures in English. The main strategy chosen by us was the pedagogical principle: «from simple to difficult». The aim of our course was being achieved through doing translation exercises from Russian into English. We decided to use this technique from the first lesson to demonstrate how the given language constructions worked in translation. Our goal was also to show the cases of using these constructions in translation from Russian into English. When the students were translating these constructions into English they were able to get insight into the translation of these constructions from English into Russian. They were able to grasp the difference between Russian scientific style and

English scientific style. Below we have given examples of the lessons from our course:

Lesson 1

When, While, + Ving or When, If + V₃ (V_{ed})

When, While, + Ving

Выполнив свой эксперимент, он получил несколько новых веществ. — When (While) carrying out his experiment he obtained a few new substances. При разработке нового метода мы опираемся на старые. — When developing a new method we use the old ones.

When, If + V₃ (V_{ed})

При обработке это вещество меняет свой цвет.

1. When (If) this substance is treated it changes its color.
2. When (If) being treated this substance changes its color.
3. When (If) treated this substance changes its color.

Ground as a subject

Разработка нового метода - хлопотная работа. — Developing a new method is a laborious work.

Practical tasks

При перемешивании смеси не наблюдалось повышения температуры.

Определенные диопольных моментов должно быть весьма надежным.

Принимая участие в дискуссии, он выдвинул свою идею [2, 244].

Lesson 2

Impersonal Passive Constructions

Считается, что это вещество обладает высокой реакционной способностью. — This substance is considered to have a high reactivity.

Present: Предполагается, что это вещество реагирует при температуре 600 °C. — This substance is assumed to react at 600 °C.

Past: Предполагается, что это вещество реагировало при температуре 600 °C. — This substance is assumed to have reacted at 600 °C.

We use the structure: To + have + V₃ (V_{ed}) when we want to emphasize that the action took place in the past.

Present	Past
Active Form	Active Form
To be done	To have been done

Examples: Active Form

Present: Было показано что эти вещества не реагирует друг с другом при высоких температурах. — These substances were proved not to react with each other at high temperatures.

Past: Установлено, что эти свойства изменились при повышении давления. — These properties were found out to have changed with (when) increasing pressure.

Passive Form

Present: Считается, что этот метод часто используется при получении новых веществ. — This method is considered to be used when obtaining new substances.

Past: Было показано, что эти вещества были получены при разных температурах. — These substances were shown to have been obtained at various temperatures.

Practical tasks

1. Было доказано, что это вещество влияло на общий выход.
2. Полагали, что данное соединение не реагирует с оксидом ртути.
3. Было установлено, что эта реакция протекает при низкой температуре.
4. Пришли к выводу, что по своему поведению эти реакции похожи [2, 233].

As the examples of the lesson show all exercises consist of the sentences which are similar to the sentences given in the theoretical part as examples. It allows a student to easily understand how to use the given linguistic phenomenon in translation practice. This course was also used in the study process of the master students of the specialty: Chemical Engineering of Organic Substances, Research Chemistry and Chemical Engineering of Inorganic Substances. Such kind of practical courses can help to develop scientific writing skills because they cover the grammatical structures and lexical means frequently-used in scientific articles and monographs.

Литература:

1 Махметова Д.М. Случай лексико-семантической интерференции при переводе информативного текста химической отрасли. // Хабаршы. Вестник. Серия филологическая. — 2008 — №7 (115). — Алматы: Қазақ университеті. — 133 — 138 с.

2 Пумпянский А.Л. Упражнения по переводу научной и технической литературы с английского на русский и с русского на английский. — Мн.: ООО «Полтури», 1997 — 400 с.

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Мукаева А.У., Шоланбаева А.Б.

Казахстан, Алматы, КазНУ имени аль-Фараби, курсы английского языка «Citizen of the World»

Мақала шен пішін оқытуда интерактивтік әдісті заманауи техникалық байланыс құралдары қолдану мүмкіншілігі туралы қарастырады.

Тірек сөздер: интерактивті әдістер, өзіндік жұмыс, смартфон

Статья посвящена вопросу о возможности применения современных средств связи в качестве интерактивных методов обучения иностранным языкам.

Ключевые слова: интерактивные методы, интеракция, самостоятельность, смартфон

The article is dedicated to the question of modern technologies potential as interactive methods of teaching foreign languages.

Key words: interactive methods; interactions, self activity, smartphone

<i>Искакова Г.Н., Таева Р.М., Оразбекова И.Г.</i> Using case-study methods at English language teaching lessons.....	267
<i>Кадикова С.И., Мухаметрахимова А.Т.</i> Культурный компонент в обучении японскому языку.....	270
<i>Карагойшичева Д.А.</i> Тірек сығбалар арқылы оқытудың тиімділігі.....	275
<i>Керімбаев Е.Ә.</i> Еліміздегі қытай тілін оқытудағы негізгі мәселелер және аудио-визуальды оқыту методикасы.....	279
<i>Колесникова Т.Л., Валиева А.К.</i> Исследование семантической близости слов одной тематической группы методом ДСА.....	284
<i>Кузембекова Ж.Ж., Борибайева Г.А.</i> Қазіргі білім беру жүйесіндегі латын тілі.....	290
<i>Мадиева Д.Б.</i> Student-centered reading: effectiveness of literature circles.....	294
<i>Макаева Ш.М.</i> Коммуникативно-ориентированный подход в обучении иностранным языкам.....	296
<i>Манбетова М.К., Мадиева Г.Б.</i> Ресми-іскери клишелік құрылымдарды оқыту тәсілдері.....	300
<i>Махметова Д.М., Луговская Е.И.</i> Study course aimed at acquiring the skills of scientific writing.....	305
<i>Мукеева А.У., Шелдибайева А.Б.</i> Интерактивные методы обучения иностранному языку.....	309
<i>Мустафина Г.К., Никанбаева С.С., Сулейманова С.А.</i> Dialogical techniques of communicative language teaching.....	313
<i>Окушева Г.Т., Мұлдағалиева А.А.</i> Об использовании современных методов для активизации устной речи при обучении деловому английскому языку.....	318
<i>Оспанкулова С.А.</i> Биология сабақтарында блум таксономиясын қолдану.....	324
<i>Окушева Г.Т., Мұлдағалиева А.А.</i> О применении интегрированного подхода при обучении профессионально-ориентированному иностранному языку.....	327
<i>Оспанкулова Ш.А.</i> How to break the ice at the first lesson? (Some effective methods to make your first lesson successful).....	334
<i>Рскельдиева Д.Б., Утемғалиева Н.А., Алиакбарова А.Т.</i> Teaching English practical grammar with the help of test assignments.....	337
<i>Сандыбаева Б.А.</i> Тілдік емес жоғары оқу орнында ағылшын тілін студенттерге үйретудің интерактивті әдісі.....	339
<i>Сапарходжаев П.И., Сапарходжаева Д.И., Сапарходжаева Н.П.</i> Опыт и перспективы реализации образовательных программ в средней и высшей школе в Казахстане.....	345
<i>Сейтжанова А.К., Р.М. Байбурисев</i> New trend in Kazakhstan: English as the medium of instruction.....	351
<i>Солтанбаева Е.М.</i> Дискурстық талдауды әдебиеттанушылық пәндерді оқытуға инновация ретінде енгізу жолдары.....	355
<i>Таева Р.М., Алдыбаева А.Т.</i> Использование англо-русского параллельного корпуса при обучении многозначной лексике.....	360
<i>Тасметирова Б.И.</i> Информационно-коммуникативные технологии в преподавании иностранного языка в неязыковом вузе.....	366
<i>Таубаев Ж.Т.</i> Ағылшын тілінің арнайы-кәсіби лексикасын дамытуда «Toastmaster» пікірталасын қолдану.....	370
<i>Тен Ю. П.</i> Новая система романизации корейского алфавита и проблемы межкультурной коммуникации.....	373
<i>Тореханова Б.И.</i> Екінші шет тілін қарқынды үйретудің бір жолы (неміс тілі материалдарының негізінде).....	378
<i>Шакирова В.Б., Досыбаева Г.К.</i> Инновационные методы обучения иностранному языку для неязыковых специальностей.....	382

СЕКЦИЯ 4

<i>Баймуратова И.А., Сүттібаев Н., Нурмуханбетова А.А.</i> Ағылшын тіліндегі көмекші сөздердің қазақ тіліне аударылу тәсілдері.....	386
--	-----